

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Besluit van school naar duurzaam werk;
Regeling regionaal programma en Doorstroompunt 2026-2029

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Betrokkenen

- Pro, vso en mbo-scholen: Zij begeleiden studenten nu al bij het zoeken van een stage en, met de aanpak jeugdwerkloosheid, bij het vinden van werk. Met de Wet van school naar duurzaam werk wordt de begeleiding naar werk een structurele taak, wat ervoor zorgt dat scholen zich hier verder moeten bekwamen. Ook kunnen mbo-instellingen gemeenten betrekken bij de loopbaanbegeleiding. Gemeenten hebben specifieke kennis en ervaring bij de begeleiding naar werk en het arbeidsmarktdomein. Gemeenten zullen meer preventief werken en zullen indien nodig al door de mbo-instelling worden betrokken bij loopbaanbegeleiding.
- Het Doorstroompunt (RMC) heeft nu al een taak voor jongeren tot 23 jaar oud zonder startkwalificatie. Het gaat dan om het monitoren, in contact komen en begeleiden van jongeren naar onderwijs of werk. De leeftijdsgroep wordt nu uitgebreid naar 27 jaar. Sommige Doorstroompunt-regio's hebben al pilots met deze doelgroep. Door de oudere leeftijdsgroep zal vaker begeleiding naar werk plaats moeten vinden. Doorstroompunt-medewerkers kunnen zich hier verder op ontwikkelen. Hierbij kunnen zij, indien nodig, ook de gemeente betrekken, net zoals mbo-instellingen dit kunnen doen.
- Gemeenten. Zij begeleiden vanuit de Participatiewet jongeren naar werk. Deze taak wordt uitgebreid.

Betrokkenheid van partners bij totstandkoming van wetsvoorstel en lagere regelgeving.

In 2019 is het Interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) 'Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt' uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn door het veld breed onderschreven en zijn gebruikt als aanleiding voor het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk, waarvan dit besluit een nadere uitwerking is.

In de zomer van 2021 is de werkagenda Aanpak Jeugdwerkloosheid ondertekend door de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) en partners in het veld. Hierin is gezamenlijk uitgesproken dat het bestrijden van jeugdwerkloosheid een structurele uitdaging is.

Begin 2023 hebben OCW en SZW 5 bijeenkomsten op diverse plekken in het land gehouden. Hier is gesproken met meer dan 200 direct betrokken professionals van scholen, gemeenten en het Doorstroompunt. Bureau Emma heeft hier de rode lijnen uit gehaald, die als input hebben gefungeerd voor de wijziging van wet- en regelgeving.

In 2024 hebben OCW en SZW 5 bijeenkomsten georganiseerd over het nieuwe regionale programma. Hierin zijn de hoofdlijnen gepresenteerd en hebben scholen en gemeenten input gegeven.

Bij de totstandkoming van het wetsvoorstel en de lagere regelgeving is gebruik gemaakt van de ervaringen die de afgelopen 15 jaar zijn opgedaan bij verschillende (tijdelijke) aanpakken jeugdwerkloosheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van diverse onderzoeken, zoals:

- Onderzoek van KBA naar de pilots op basis van de motie Kwint/Özdil.
- Het IBO Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt (2019)

- Route Arbeid voor jongeren van het praktijk- en speciaal onderwijs
- De transitieroute waarbij 9 mbo-instellingen jongeren met een extra ondersteuningsbehoefte begeleiden in de transitie van school naar werk
- Onderzoek Regioplan naar de Aanpak Jeugdwerkloosheid 'van school naar werk' (2023), eindrapport Aanpak Jeugdwerkloosheid.
- Praktijkvoorbeelden van de Aanpak Jeugdwerkloosheid .

1. Wat is het probleem?

Alle jongeren verdienen het om maatschappelijk mee te doen, zich zo veel mogelijk te ontwikkelen en duurzaam aan het werk te komen. De kansen hierop zijn echter ongelijk verdeeld. Sommige groepen jongeren komen moeilijk duurzaam aan het werk. Het gaat dan om jongeren uit het praktijkonderwijs (pro), voortgezet speciaal onderwijs (vso), jongeren uit het middelbaar beroepsopleiding (mbo) met de nadruk op de Entreeopleiding (hierna entree) en de beroepsopleiding (hierna niveau 2) in de beroepsopleidende leerweg (BOL) en voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). Dit is een structureel probleem, ongeacht de stand van de economie is er sprake van kansenongelijkheid. Het wetsvoorstel 'Van school naar duurzaam werk', waaraan dit besluit een nadere invulling geeft, wil de kansengelijkheid vergroten door jongeren met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden bij de overgang van school naar werk en bij het behouden van werk bij (dreigende) werkloosheid. Het wetsvoorstel en de nadere uitwerking daarvan in het nu voorliggende besluit (en ministeriële regeling) richten zich op deze doelgroepen omdat het niet vinden van werk kan leiden tot andere persoonlijke problemen en aanzienlijke maatschappelijke kosten.

Sommige jongeren ervaren onvoldoende ondersteuning bij stap van school naar werk

De meeste jongeren vinden na het behalen van hun diploma een baan passend bij hun wensen en competenties. Een minderheid lukt het met de bestaande ondersteuning niet om passend werk te vinden. Sommige jongeren geven aan dat zij op school onvoldoende worden voorbereid op de overgang naar de arbeidsmarkt. Het aanbod van gemeenten weten zij niet te vinden en jongeren raken vaak uit beeld.^{1, 2}

De bestaande wettelijke taken van pro, vso en mbo-instellingen, het Doorstroompunt en gemeenten sluiten niet goed op elkaar aan en zijn onvoldoende gericht op het voorkomen van knelpunten. De samenwerking tussen deze partijen heeft een beperkte wettelijke basis. De mate waarin samenwerking tot stand komt is op dit moment afhankelijk van de uitvoeringspraktijk in een bepaalde regio. Hierdoor raken sommige jongeren uit beeld. Dit wordt onderstaand stapsgewijs uitgewerkt.

De kans op werk is structureel ongelijk verdeeld

De kans op werk voor bepaalde groepen jongeren blijft structureel sterk achter ten opzichte van andere groepen. Het verschil in arbeidsdeelname en werkloosheid tussen jongeren zonder startkwalificatie,³ mbo'ers en hbo- en wo-diplomeerden blijft structureel groot, ongeacht de stand van de economie.⁴ Hoe hoger het onderwijsniveau, hoe beter de positie op de arbeidsmarkt en hoe minder vaak iemand geen werk heeft en een uitkering krijgt.^{5, 6} Uit onderzoek van SEO blijkt dat de kansenongelijkheid op de arbeidsmarkt sinds de uitbraak van de coronapandemie groter is geworden.⁷ Jongeren met relatief lage baankansen worden in een crisis harder geraakt, waarvan

¹ SEO (2022) de impact van de coronacrisis op de arbeidsmarkt, p. 36/37, [De impact van de coronapandemie op de overgang onderwijs-arbeidsmarkt - SEO Economisch Onderzoek\[1801731009\]](#)

² Interdepartementaal beleidsonderzoek Eindrapport jongeren met (een risico tot) een afstand tot de arbeidsmarkt (2019).

³ Een startkwalificatie is een diploma op het niveau van havo, vwo of mbo-niveau 2 of hoger.

⁴ SEO (2021), [De impact van de coronapandemie op de overgang onderwijs-arbeidsmarkt - SEO Economisch Onderzoek](#)

⁵ SEO (2022) [Monitor aanpak jeugdwerkloosheid - SEO Economisch Onderzoek](#)

⁶ CPB (2018), Waarde van een startkwalificatie, <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-8feb2018-Waarde-van-een-startkwalificatie-op-de-arbeidsmarkt.pdf>.

⁷ SEO (2022) De impact van de coronacrisis op de arbeidsmarkt, [De impact van de coronapandemie op de overgang onderwijs-arbeidsmarkt - SEO Economisch Onderzoek\[1801731009\]](#)

zij ook maar deels herstellen.⁸ Langdurige werkloosheid kan lang effect hebben op jongeren en kan leiden tot minder kans op werk en een lager inkomen.⁹ Een derde van de jongeren die op zijn 23^e geen werk had, blijkt de gehele periode tot het 32^e levensjaar niet werkzaam te zijn.¹⁰

2.1.1 Zonder startkwalificatie minder kansen

Jongeren zonder startkwalificatie zijn vaak kwetsbaar op de arbeidsmarkt. Zij hebben minder vaak een baan¹¹ en vaker een uitkering.¹² Veel jongeren die wel werken, werken te weinig uren of verdienen een te laag uurloon om economisch zelfstandig te zijn.¹³ Deze groep heeft een grote kans om economisch niet zelfstandig¹⁴ te zijn en dit langdurig te blijven. Het is voor jongeren zonder startkwalificatie lastig werk te vinden. 60% van de jongeren zonder startkwalificatie en zonder werk heeft een jaar later nog steeds geen baan.¹⁵ Zij zijn vaker werkloos, doen een groter beroep op sociale voorzieningen en de zorg en hebben een grotere kans om in criminaliteit te vervallen.¹⁶

Als jongeren zonder startkwalificatie wel werk hebben, is dit vaker in een flexibel dienstverband waardoor zij minder baanzekerheid hebben.^{17, 18} Dit geldt voor degenen met een flexibel contract, maar ook voor degenen die beginnen met een vast contract. Het CBS concludeert: "Zeker voor mensen zonder startkwalificatie is een vast contract dus niet zo vast als de naam suggereert".¹⁹ Het gemaakte onderscheid tussen jongeren met en zonder startkwalificatie blijft relevant.²⁰ Ondanks dat een startkwalificatie de kans op werk vergroot, zijn er ook jongeren met startkwalificatie die niet aan het werk komen

Kansen hangen sterk samen met sociaal economische positie

De kans op duurzaam werk is in het mbo met name laag bij jongeren afkomstig uit de entreeopleiding en mbo niveau 2 in de bol. Dit zijn veelal jongeren met meerdere gestapelde problemen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om psychische problemen, schulden, criminaliteit of problemen in het huishouden. Zij komen relatief vaak uit huishoudens met een laag inkomen. Het percentage studenten met meerdere gestapelde problemen is bij entree (bol) 38% en bij niveau 2 21%, terwijl dit bij de vakopleiding (hierna niveau 3) en de middenkaderopleiding (hierna niveau 4) dit ongeveer 10% is.²¹ Jongeren met multiproblematiek hebben ook de meeste kans om economisch niet zelfstandig te zijn.²² Bij jongeren met een lage sociaal economische status²³ is de

⁸ SEO (2022) monitor aanpak jeugdwerkloosheid, <https://www.seo.nl/publicaties/monitor-aanpak-jeugdwerkloosheid/>.

⁹ CPB Coronapublicatie 'Langdurige effecten van de coronacrisis voor de arbeidsmarkt'

¹⁰ CBS (2022), lager opgeleiden hebben minst stabiele loopbanen, <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/35/lager-opgeleide-jongeren-hebben-minst-stabiele-loopbanen>

¹¹ CBS (2020) 70.000 jongeren zonder startkwalificatie hadden geen werk, [70 duizend jongeren zonder startkwalificatie hebben geen werk \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/35/70-000-jongeren-zonder-startkwalificatie-hadden-geen-werk)

¹² CPB (2018), Waarde van een startkwalificatie, p. 17-19, <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-8feb2018-Waarde-van-een-startkwalificatie-op-de-arbeidsmarkt.pdf>

¹³ CPB (2018), Waarde van een startkwalificatie, p. 17-19, <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-8feb2018-Waarde-van-een-startkwalificatie-op-de-arbeidsmarkt.pdf>

¹⁴ Met economisch niet-zelfstandige jongeren wordt bedoeld: jongeren die geen onderwijs volgen, die beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt (en dus niet volledig of duurzaam arbeidsongeschikt zijn) en die minder dan 70% van het wettelijk minimumloon verdienen.

¹⁵ CBS (2021) Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt

¹⁶ LPBL (2020) MKBA regionaal programma West Brabant, <https://www.lpbl.nl/wp-content/uploads/2021/11/LPBL-MKBA-VSV-programma-ALGEMEEN-v17.11.pdf>.

¹⁷ SEO (2022) De impact van de coronacrisis op de arbeidsmarkt, [De impact van de coronapandemie op de overgang onderwijs-arbeidsmarkt - SEO Economisch Onderzoek\[1801731009\]](https://www.seo.nl/publicaties/monitor-aanpak-jeugdwerkloosheid/)

¹⁸ CPB (2018), Waarde van een startkwalificatie, p. 17-19, <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-8feb2018-Waarde-van-een-startkwalificatie-op-de-arbeidsmarkt.pdf>.

¹⁹ CBS (2022), Lager opgeleiden hebben minst stabiele loopbanen, <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/35/lager-opgeleide-jongeren-hebben-minst-stabiele-loopbanen>

²⁰ CBS (2021) jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt, [Jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/35/jongeren-met-afstand-tot-de-arbeidsmarkt)

²¹ CBS (2021) voortijdig schoolverlaten en multiproblematiek

²² CPB (2019) jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt

²³ Sociaal Economische Status is een indicator die is gebaseerd op de financiële welvaart, het opleidingsniveau en het recente arbeidsverleden van particuliere huishoudens

kans op werkloosheid drie keer zo groot als bij jongeren met een gemiddelde achtergrond.²⁴ Ook gecorrigeerd voor andere problemen, is huishoudinkomen een significante factor.²⁵

Doordat jongeren met lagere opleidingsniveaus relatief vaker een lagere sociaal economische positie hebben en vaker te maken hebben met meerdere problemen, is het voor het bevorderen van kansengelijkheid belangrijk om extra aandacht te hebben voor entree en bol niveau 2 studenten.

In deze probleemanalyse is beschreven wat nu de situatie is. Het wetsvoorstel beslaat een viertal maatregelen die gezamenlijk zorgen voor een doorlopende aanpak van school naar werk voor jongeren tot 27 jaar. Het beste instrument om instanties een taak, financiering en heldere kaders over gegevensuitwisseling te geven, is wetgeving. Hierbij speelt mee dat de baten van interventies vaak pas op latere termijn zichtbaar worden en niet altijd neerslaan bij de partij die de kosten maakt, waardoor de juiste strategische keuzes zonder sturing van de overheid niet van de grond komen.²⁶ De huidige taken van de colleges van burgemeester en wethouders (B&W) en onderwijsinstellingen zijn in wetgeving vastgelegd, dus dat is de plek om deze taken uit te breiden of te wijzigen. Gekozen is voor een combinatie van instrumenten die zowel bij de onderwijsinstelling, de gemeente als het Doorstroompunt worden belegd. Daarmee wordt aangesloten op bestaande competenties en taken van deze organisaties en de praktijk in de Aanpak Jeugdwerkloosheid. Dit pakket zorgt voor een sluitende aanpak voor jongeren tot 27 jaar waarbij veel aandacht is voor de samenwerking en verbinding tussen deze organisaties.

2. Wat is het beoogde doel?

Het wetsvoorstel wil in combinatie met de nu voorliggende lagere regelgeving de kansengelijkheid vergroten door jongeren met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden bij de overgang van school naar werk en bij het behouden van werk bij (dreigende) werkloosheid.

Dit draagt bij aan de SDG doelen ongelijkheid verminderen en eerlijk werk en economische groei.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Het wetsvoorstel beslaat een viertal maatregelen die gezamenlijk zorgen voor een doorlopende aanpak van school naar werk voor jongeren tot 27 jaar. Het gaat om aanvullende loopbaanbegeleiding door het pro, vso en mbo, begeleiding naar werk door de gemeente vanuit de Participatiewet, de uitbreiding van het Doorstroompunt tot 27 jaar en een wettelijke basis voor samenwerking tussen deze partijen. Het beste instrument om instanties een taak, financiering en heldere kaders over gegevensuitwisseling te geven, is wetgeving. De huidige taken van de colleges van burgemeester en wethouders (B&W) en onderwijsinstellingen zijn in wetgeving vastgelegd, dus dat is de plek om deze taken uit te breiden of te wijzigen.

Gekozen is voor een combinatie van instrumenten die zowel bij de onderwijsinstelling, de gemeente als het Doorstroompunt worden belegd. Daarmee wordt aangesloten op bestaande competenties en taken van deze organisaties en de praktijk in de Aanpak Jeugdwerkloosheid. Dit pakket zorgt voor een sluitende aanpak voor jongeren tot 27 jaar waarbij veel aandacht is voor de samenwerking en verbinding tussen deze organisaties.

Alternatief loopbaanbegeleiding

Als alternatief voor aanvullende loopbaanbegeleiding is verkend of de gemeente deze loopbaanbegeleiding uit kan voeren. De doorslaggevende reden om loopbaanbegeleiding te beleggen bij de onderwijsinstelling is de bestaande band tussen de onderwijsinstelling en de jongere en het voorkomen van een overdracht in een kwetsbare transitieperiode. Voor de doelgroep waarop dit wetsvoorstel betrekking heeft, is een vertrouwd gezicht tijdens de transitiefase van school naar werk van groot belang. Ook is de onderwijsinstelling beter in staat in

²⁴ LPBL (2020) Maatschappelijke kosten baten analyse voortijdig schoolverlaten

²⁵ CBS (2021) samenhang tussen problemen en voortijdig schoolverlaten, <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2021/49/samenhang-tussen-problemen-en-de-kans-op-voortijdig-schoolverlaten>

²⁶ IBO JmAA, p. 27.

te schatten welke student extra loopbaanbegeleiding nodig heeft en deze af te stemmen op de behoefte van de student.

Alternatieve instrumenten voor taken gemeenten

Een eerste alternatief is om de ondersteuning van jongeren van 23 tot 27 jaar zonder startkwalificatie wettelijk bij de gemeente te beleggen. Op grond van de Participatiewet kan de gemeente deze jongeren benaderen, maar in de praktijk gebeurt dit onvoldoende. Deze taak wordt met het wetsvoorstel bij het Doorstroompunt belegd omdat het Doorstroompunt 1.) al veel jongeren kent voordat ze 23 jaar worden, 2.) de kennis, competenties en het netwerk heeft om contact te leggen en begeleiding te bieden aan jongeren naar onderwijs of werk en 3.) een bestaande infrastructuur heeft voor het koppelen van gegevens en voor het initiëren en coördineren van de samenwerking tussen de domeinen onderwijs en arbeid.

Een ander alternatief is het instellen van een aparte integrale ondersteuner. Deze ondersteuner is een vast aanspreekpunt en zou op diverse domeinen jongeren kunnen ondersteunen. Het belangrijkste nadeel is dat de jongere met een nieuw persoon te maken krijgt terwijl er meestal al ondersteuning is. Niet elke jongere heeft ondersteuning nodig op diverse domeinen. Ook blijkt uit onderzoek naar veelbelovende voorbeelden van integrale ondersteuning dat binnen de bestaande wettelijke kaders integrale ondersteuning geboden kan worden. Dit kan ook door het Doorstroompunt gebeuren.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Voor jongeren

Het gevolg van het wetsvoorstel voor jongeren is dat zij als ze dat nodig hebben ondersteuning krijgen in de overstap van onderwijs naar werk. Zij staan er niet alleen voor in deze belangrijke overgangsfase. De communicatie naar jongeren over de mogelijkheden is een belangrijk aandachtspunt. Hierbij spelen scholen de belangrijkste rol, bijvoorbeeld door in hun informatievoorziening aan studenten actief een ondersteuningsaanbod te doen.

Voor scholen

Scholen krijgen een grotere verantwoordelijkheid in de voorbereiding op en begeleiding naar werk.

Voor het Doorstroompunt

Voor de doorstroomcoaches betekent het wetsvoorstel dat zij ook jongeren van 23 tot 27 jaar kunnen begeleiden.

Voor de gemeente en de centrumgemeente

Voor de gemeente betekent dit dat zij door het onderwijs of het Doorstroompunt eerder bij jongeren betrokken zullen worden voor de begeleiding naar werk, en ook kijken naar het blijven ontwikkelen van jongeren via delen van mbo-opleidingen.

Voor DUO

Voor DUO betekent de uitbreiding van het Doorstroompunt dat de bestaande gegevensleveringen zo worden aangepast dat ook jongeren tussen de 23 en 27 jaar in beeld komen van het Doorstroompunt.

Het besluit en de regeling worden voor toetsing voorgelegd aan:

- Uitvoeringstoets Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)
- Uitvoeringstoets Decentrale Overheden/Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Uitvoeringstoets Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)
- Uitvoeringstoets Inspectie van het Onderwijs

5. Wat is de voorkeursoptie?

Het wetsvoorstel bevat vier samenhangende maatregelen ter bevordering van het aantal personen van 12 tot 27 jaar dat een startkwalificatie behaalt en ter verbetering van de overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt:

1. scholen (pro, vso en mbo) bieden aanvullende loopbaanbegeleiding tijdens het onderwijs en na diplomering, gericht op de overgang naar vervolgonderwijs of werk;
2. Doorstroompunten bieden jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar begeleiding terug naar school of naar werk;
3. gemeenten (uitvoering Participatiewet) bieden jongeren tot 27 jaar meer preventieve en passende ondersteuning terug naar school, naar werk of een combinatie van beide;
4. bovengenoemde partijen werken verplicht samen in een regionaal programma.

Het **Besluit van school naar duurzaam werk** bevat een aantal zaken:

- De hoofdlijnen van de wijze waarop de berekening plaatsvindt voor de specifieke uitkering aan de contactgemeente en de contactschool. De budgetten worden verdeeld op basis van een door het CBS ontwikkeld model dat het aantal te verwachten vsv'ers voorspelt in een regio. Hiermee kan het budget worden verdeeld op basis van de opgave van de Doorstroompuntregio. De berekening en budgetten zijn op detailniveau uitgewerkt in de regeling.
- Een nadere invulling van de verplichting voor pro, vso en mbo-scholen om aanvullende loopbaanbegeleiding te bieden. In het besluit is vastgelegd dat dit in ieder geval bestaat uit een *persoonlijke benadering* van de jongere en een *op de behoefte van de jongere gericht* aanbod.
- De rol van de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio wordt opgenomen in het besluit Participatiewet. De centrumgemeente draagt bij aan de totstandkoming en uitvoering van het regionale programma en vertegenwoordigt en ondersteunt daarbij de gemeenten in de arbeidsmarktregio, sluit aan bij het regionaal bestuurlijk overleg en draagt bij aan de effectrapportage.

In de **Regeling regionaal programma en Doorstroompunt 2026-2029** worden een aantal elementen uit het wetsvoorstel nader uitgewerkt. De hoofdpunten in deze regeling zijn:

- De contactgemeente en contactschool van de Doorstroompuntregio en de centrumgemeente(n) van de arbeidsmarktregio('s) waarmee de Doorstroompuntregio overlapt, hebben de gezamenlijke verantwoordelijkheid om samen een regionaal programma te maken.
- Het regionaal programma bevat ten minste:
 - Een regionale analyse: dit is de basis van het regionale programma. Hieruit moet voortvloeien welke streefcijfers, afspraken, maatregelen passend zijn bij de opgave van de regio.
 - Doelen: Regio's stellen streefcijfers op voor het verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters en het aantal jongeren dat geen onderwijs volgt of werk.
 - Afspraken: iedere regio moet afspraken maken over tenminste een aantal thema's die belangrijk zijn om de doelen van deze regeling te behalen.
 - Maatregelen: maatregelen zijn aanvullend op de reguliere taken van partijen en worden bekostigd uit het budget bestemd voor het regionaal programma. In de regeling worden voorwaarden gesteld waaraan maatregelen moet voldoen.
 - Een begroting: het gaat hier om de begroting van het gehele regionale programma, dus zowel de subsidie aan de contactschool als de specifieke uitkering aan de contactgemeente.
- De regeling bevat regels rondom de aanvraag van subsidie voor de uitvoering van het regionaal programma. Onder andere wordt vastgesteld hoe en in welke periode de contactschool een aanvraag kan doen en op basis van welke eisen de aanvraag beoordeeld wordt.
- In de regeling wordt vastgelegd dat voor het regionaal programma € 90,2 mln per jaar beschikbaar is, waarvan € 42,1 mln wordt verstrekt aan de contactscholen en € 48,2 mln aan de contactgemeenten. Voor de uitvoering van de Doorstroompuntfunctie is 65,8 mln per jaar beschikbaar. Deze middelen worden verdeeld op basis van de opgave van de regio met het verdeelmodel van het CBS.

Doelmatigheid en doeltreffendheid

Uit onderzoek blijkt dat het bieden van intensieve begeleiding juist bij kwetsbare jongeren, zoals jongeren zonder startkwalificatie, het hoogste maatschappelijke rendement oplevert en dat de opbrengsten veel hoger zijn dan de kosten. Het IBO Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt concludeert dat er nu structurele knelpunten zijn in de keten van school naar werk. Onderzoek van

Regioplan formuleert de werkzame elementen in de begeleiding in de stap van school naar werk. Het wetsvoorstel zorgt ervoor dat mbo-instellingen, gemeenten en Doorstroompunten in staat zijn aandacht en ondersteuning te bieden aan jongeren die dit nodig hebben. Investeren in jongeren levert, mits goed ingezet, veel meer op dan dat het kost omdat het effect van een extra behaalde startkwalificatie en het helpen van jongeren aan werk een langdurig positief effect heeft.

Met het wetsvoorstel bereiken meer jongeren hun potentieel waarmee de investeringen die in het onderwijs in jongeren zijn gedaan, beter renderen. Hierbij ligt de focus op jongeren uit het praktijkonderwijs, voorgezet speciaal onderwijs, entree, mbo bol niveau 2 en voortijdig schoolverlaters. Bij deze groepen liggen de meeste kansen om kansenongelijkheid aan te pakken.

Regeldruk

De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel bevat een uitgebreide regeldrukparagraaf waarin de regeldrukkosten zijn uitgewerkt. Dit betreft voor de mbo-instelling structurele en incidentele regeldrukkosten. Ook voor jongeren worden enige structurele regeldrukkosten opgenomen. Daarnaast is nadrukkelijk aandacht besteed aan het doenvermogen van jongeren.

Toezicht

Het toezicht op onderwijsinstellingen (loopbaanbegeleiding) wordt belegd bij de Inspectie van het Onderwijs. Voor de taken die worden belegd bij gemeenten (waaronder Doorstroompunt-regio's) houdt de Inspectie geen toezicht.

Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Risico: regio-indeling

Een nadeel van de keuze voor Doorstroompunt-regio's is dat deze soms uit meerdere arbeidsmarktregio's bestaat, of dat de arbeidsmarktregio uit meerdere Doorstroompunt-regio's bestaat. Dit kan extra afstemming vergen. Uit onderzoek van de Beleidsonderzoekers blijkt dat er nu geen draagvlak is voor het als Rijk opleggen van een andere Doorstroompunt-regio indeling. Regio's kunnen wel bij OCW een andere regio-indeling aanvragen.

Risico: verschillen in begeleiding

Met de decentralisaties is welbewust gekozen voor de mogelijkheid om op individuele basis maatwerk te bieden en dus het aanbod af te stemmen op wat een jongere nodig heeft. Gemeenten kunnen onderling verschillende keuzes maken bij het invullen van hun decentrale beleidsruimte. Verschillen binnen en tussen gemeenten zijn een inherent gevolg van de keuze voor zowel decentralisatie als voor maatwerk. Aandachtspunt is ook dat gemeenten veel autonomie hebben bij het uitvoeren van de Participatiewet.

Ten aanzien van dit risico krijgt de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio een coördinerende rol tussen gemeenten in de arbeidsmarktregio. Daarbij moeten gemeenten in een verordening vastleggen hoe zij artikel 7a van de Participatiewet uitvoeren. Deze verordening moet afgestemd worden op het regionaal programma.

Hoe ziet de voorgenomen monitoring en evaluatie eruit?

In 2028 zal het wetsvoorstel, het besluit en de regeling worden geëvalueerd. Deze termijn is gekozen omdat de evaluatie dan input kan geven voor de nieuwe periode van het regionaal programma. Dit regionaal programma loopt naar verwachting tot eind 2029.